



Dokument na rokovanie

B9-0372/2021

1.7.2021

NÁVRH UZNESENIA

predložený v súlade s článkom 112 ods. 2 a 3 rokovacieho poriadku,

o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju DAS-81419-2, sú z nej zložené alebo vyrobené
(D073421/01 – 2021/2759(RSP))

Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

Zodpovední poslanci: Martin Häusling,

Günther Sidl, Anja Hazekamp, Sirpa Pietikäinen

Uznesenie Európskeho parlamentu o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju DAS-81419-2, sú z nej zložené alebo vyrobené (D073421/01 – 2021/2759(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju DAS-81419-2, sú z nej zložené alebo vyrobené (D073421/01),
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách¹, a najmä na jeho článok 7 ods. 3 a článok 19 ods. 3,
- so zreteľom na hlasovanie Stáleho výboru pre potravinový reťazec a zdravie zvierat podľa článku 35 nariadenia (ES) č. 1829/2003, ktoré sa konalo 17. mája 2021 a ktorým sa rozhodlo, že sa nevydá žiadne stanovisko,
- so zreteľom na článok 11 a 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie²,
- so zreteľom na stanovisko prijaté Európskym úradom pre bezpečnosť potravín (EFSA) 26. októbra 2016 a uverejnené 5. decembra 2016³,
- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia, v ktorých namieta proti povoľovaniu geneticky modifikovaných organizmov (GMO)⁴,

¹ Ú. v. EÚ L 268, 18.10.2003, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13.

³ Vedecké stanovisko pracovnej skupiny EFSA pre geneticky modifikované organizmy na účely umiestnenia na trh, dovoz a spracovanie geneticky modifikovanej sóje DAS-81419-2 rezistentnej voči hmyzu na použitie v potravinách a krmivách, podľa nariadenia (ES) č. 1829/2003 (žiadosť EFSA-GMO-NL-2013-116), vestník EFSA 2016; 14(12): 4642, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4642>

⁴ Počas ôsmeho volebného obdobia prijal Parlament 36 uznesení, v ktorých namieta proti povoľovaniu GMO. okrem toho počas deviateho volebného obdobia prijal tieto uznesenia:

- Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. októbra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje uviesť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MZHG0JG (SYN-000JG-2), sú z nej zložené alebo vyrobené (Prijaté texty, P9_TA(2019)0028).

- so zreteľom na článok 112 ods. 2 a ods. 3 rokovacieho poriadku,
-
- Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. októbra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), sú z nej zložené alebo vyrobené (Priaté texty, P9_TA(2019)0029).
 - Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. októbra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 a geneticky modifikovanú kukuricu obsahujúcu kombináciu dvoch, troch alebo štyroch genetických modifikácií MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 a DAS-40278-9, sú z nich zložené alebo vyrobené, podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Priaté texty, P9_TA(2019)0030).
 - Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. novembra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú bavlnu LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), sú z nej zložené alebo vyrobené (Priaté texty, P9_TA(2019)0054).
 - Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. novembra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju MON 89788 (MON-89788-1), sú z nej zložené alebo vyrobené (Priaté texty, P9_TA(2019)0055).
 - Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. novembra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh výrobky, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 a čiastkové kombinácie MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 a NK603 × DAS-40278-9, sú z nich zložené alebo vyrobené (Priaté texty, P9_TA(2019)0056).
 - Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. novembra 2019 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 a geneticky modifikovanú kukuricu obsahujúcu kombináciu dvoch, troch, štyroch alebo piatich genetických modifikácií Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 a GA21, sú z nich zložené alebo vyrobené, podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Priaté texty, P9_TA(2019)0057).
 - Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. mája 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, sú z nej zložené alebo vyrobené (Priaté texty, P9_TA(2020)0069).
 - Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. novembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných kukuricách a krmivách povoľuje uvádzať na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 87427 × MON 89034 × MIR 162 × NK603 a geneticky modifikovanú kukuricu kombinujúcu dve alebo tri z transformácií MON 87427, MON 89034, MIR162 a NK603, sú z nich zložené alebo vyrobené, a ktorým sa zrušuje vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2018/1111 (Priaté texty, P9_TA(2020)0291).
 - Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. novembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje uviesť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), sú z nej zložené alebo vyrobené (Priaté texty, P9_TA(2020)0292).
 - Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. novembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 a geneticky modifikovanú kukuricu obsahujúcu kombináciu dvoch, troch alebo štyroch genetických modifikácií MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 a NK603, sú z nich zložené alebo vyrobené, podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Priaté texty, P9_TA(2020)0293).
 - Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788 sú z nej zložené alebo vyrobené (Priaté texty, P9_TA(2020)0365).
 - Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 87427 × MON 89034 × MIR162 ×

- so zreteľom na návrh uznesenia Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín,
- A. keďže 9. februára 2012 spoločnosť Dow Agro Sciences Ltd predložila príslušnému vnútroštátnemu orgánu Holandska v súlade s článkami 5 a 17 nariadenia (ES) č. 1829/2003 žiadosť o umiestnenie na trh potravín, zložiek potravín a krmív, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju DAS-81419-2 (ďalej len „geneticky modifikovaná sója“), sú z nej zložené alebo vyrobené (ďalej len „žiadosť“); keďže táto žiadosť sa týka aj umiestnenia na trh produktov, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú sóju alebo sú z nej zložené, na iné účely ako potraviny a krmivá, s výnimkou pestovania;
- B. keďže 26. októbra 2016 prijal EFSA v súvislosti s touto žiadosťou kladné stanovisko, ktoré bolo uverejnené 5. decembra 2016;
- C. keďže geneticky modifikovaná sója bola vyvinutá tak, aby produkovala dva synteticky odvodené Bt toxíny, Cry1F a Cry1Ac, ktoré poskytujú rezistenciu voči určitým druhom z radu *Lepidoptera*, a aby bola rezistentná voči herbicídu glufosinát⁵;

Nedostatočné posudzovanie rezíduí herbicídov, metabolitov a kombinovaných účinkov

- D. keďže viaceré štúdie preukázali, že geneticky modifikované plodiny odolné voči herbicídom vedú k vyššiemu používaniu doplnkových herbicídov, čo je z veľkej časti spôsobené výskytom buriny odolnej voči herbicídom⁶; keďže sa preto musí

MON 87411 a geneticky modifikovanú kukuricu obsahujúcu kombináciu dvoch alebo troch genetických modifikácií MON 87427, MON 89034, MIR162 a MON 87411, sú z nich zložené alebo vyrobené (Priaté texty, P9_TA(2020)0366).

- Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MIR604 (SYN-IR604-5), sú z nej zložené alebo vyrobené (Priaté texty, P9_TA(2020)0367).
- Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 88017 (MON-88017-3), sú z nej zložené alebo vyrobené (Priaté texty, P9_TA(2020)0368).
- Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2020 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MON 89034 (MON-89034-3), sú z nej zložené alebo vyrobené (Priaté texty, P9_TA(2020)0369).
- Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. marca 2021 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestniť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú bavlnu GHB614 × T304-40 × GHB 119, sú z nej zložené alebo vyrobené (Priaté texty, P9_TA(2021)0080).
- Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. marca 2021 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje uviesť na trh produkty, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu MZIR098 (SYN-00098-3), sú z nej zložené alebo vyrobené (Priaté texty, P9_TA(2021)0081).

⁵ Stanovisko EFSA, s. 1.

⁶ Pozri napríklad Bonny, S., Genetically modified Herbicide-tolerable Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact, Environmental Management, január 2016; 57(1), s. 31 – 48, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738> a Benbrook, C.M.: Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. - the first sixteen years', Environmental Sciences Europe; 28. septembra 2012, zväzok

predpokladať, že geneticky modifikovaná sója bude vystavená vyšším, ako aj opakovaným dávkam glufosinátu, a preto môže byť pri jej zbere prítomné väčšie množstvo rezíduí;

- E. keďže glufosinát je zaradený do kategórie 1B ako toxický pre reprodukciu, a preto sa naň vzťahujú hraničné kritériá stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009⁷; keďže platnosť povolenia glufosinátu na používanie v Únii sa skončila 31. júla 2018⁸;
- F. keďže posudzovanie rezíduí herbicídov a produktov ich rozkladu nájdených v geneticky modifikovaných rastlinách nepatrí do pôsobnosti vedeckej skupiny úradu EFSA pre geneticky modifikované organizmy (ďalej len „vedecká skupina úradu EFSA“), a preto sa v rámci postupu povoľovania GMO nevykonáva;
- G. keďže vzhľadom na špeciálne poľnohospodárske postupy pri pestovaní GM rastlín odolných voči herbicídom existujú špecifické vzorce použitia, expozície, výskytu konkrétnych metabolitov a vzniku kombinovaných účinkov, ktoré si vyžadujú osobitnú pozornosť; keďže úrad EFSA tieto vzorce nezohľadnil;

Nevyriešené otázky týkajúce sa Bt toxínov

- H. keďže toxikologické testy pre povolenia geneticky modifikovaných plodín sa vykonávajú s izolovanými Bt toxínmi; keďže toxikologické testy vykonané s proteínmi v izolácii majú nízku výpovednú hodnotu, keďže Bt toxíny v geneticky modifikovaných plodinách, ako je kukurica, bavlna a sója, sú vo svojej podstate toxickejšie ako izolované Bt toxíny; keďže je to spôsobené tým, že inhibitory proteázy (PI) prítomné v rastlinnom tkanive môžu zvýšiť toxicitu Bt toxínov oddiaľovaním ich degradácie; keďže tento jav bol preukázaný vo viacerých vedeckých štúdiách vrátane štúdie uskutočnenej pred 30 rokmi spoločnosťou Monsanto, z ktorých vyplýva, že dokonca aj prítomnosť mimoriadne nízkych hodnôt PI zvýšila toxicitu Bt toxínov až 20-násobne⁹;
- I. keďže tieto účinky neboli nikdy zohľadnené v posúdeniach rizík EFSA, aj keď sú relevantné pre všetky Bt rastliny, ktorých dovoz alebo pestovanie sú v Únii schválené; keďže nemožno vylúčiť riziká vyplývajúce z tejto zvýšenej toxicity v dôsledku interakcie medzi PI a Bt toxínmi pre ľudí a zvieratá konzumujúce potraviny a krmivá obsahujúce Bt toxíny;
- J. keďže z viacerých štúdií vyplýva, že boli pozorované vedľajšie účinky, ktoré môžu mať po expozícii Bt proteínom vplyv na imunitný systém, a že niektoré Bt toxíny

24 (1), <https://en.europe.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>.

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 z 21. októbra 2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 1).

⁸ https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=as.details&as_id=79

⁹ MacIntosh, S.C., Kishore, G.M., Perlak, F.J., Marrone, P.G., Stone, T.B., Sims, S.R., Fuchs, R.L., „Potentiation of *Bacillus thuringiensis* insecticidal activity by serine protease inhibitors“, Journal of Agricultural and Food Chemistry, 38, s. 1145-1152, <https://pubs.acs.org/doi/abs/10.1021/jf00094a051>

môžu mať adjuvantné vlastnosti¹⁰, čo znamená, že môžu zvyšovať alergénnosť iných proteínov, s ktorými prichádzajú do kontaktu;

- K. keďže posudzovanie možnej interakcie rezíduí herbicídov a ich metabolitov s Bt toxínmi je mimo pôsobnosti vedeckej skupiny EFSA pre geneticky modifikované organizmy a v rámci posudzovania rizika sa nevykonáva; keďže toto predstavuje problém, pretože je známe, že rezíduá z postrekov glufosinátom narúšajú mikrobióm, čo môže napríklad posilniť imunitné reakcie v kombinácii s Bt toxínmi¹¹;

Pripomienky príslušných orgánov členských štátov

- L. keďže príslušné orgány členských štátov predložili počas trojmesačného obdobia konzultácií úradu EFSA pripomienky¹²; keďže kritické pripomienky zahŕňajú spätnú väzbu o tom, že predložené údaje týkajúce sa tlaku škodcov a chorôb nie sú dostatočné na podrobnú analýzu ekologickej interakcie geneticky modifikovanej sóje so životným prostredím, že žiadateľ uvádza len značné nezamýšľané straty geneticky modifikovanej sóje počas nakládky a vykládky, kde dochádza k expozícii životného prostredia, a že iné formy expozície životného prostredia odpadovými materiálmi zo spracovania alebo používania sóje (napr. hnoj, výkaly zvierat kŕmených geneticky modifikovanou sójou) neboli osobitne posudzované a že navrhnutý plán monitorovania sa nezaobera relevantnými otázkami z hľadiska všeobecného sledovania ľudského zdravia a zdravia zvierat a nemôže sa považovať za dostatočne vypracovaný;

Nedemokratické rozhodovanie

- M. keďže Stály výbor pre potravinový reťazec a zdravie zvierat podľa článku 35 nariadenia (ES) č. 1829/2003 hlasovaním 17. mája 2021 rozhodol, že nevydá žiadne stanovisko, čo znamená, že kvalifikovaná väčšina členských štátov povolenie nepodporila;
- N. keďže Komisia uznáva, že je problematické, že rozhodnutia o povolení GMO aj naďalej prijíma bez kvalifikovanej väčšiny členských štátov v prospech takého rozhodnutia, čo je pri povoľovaní výrobkov celkovo dosť výnimočné, no pri rozhodovaní o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách sa to stalo normou;
- O. keďže Európsky parlament vo svojom ôsmom volebnom období prijal celkovo 36 uznesení, v ktorých namietal proti tomu, aby sa GMO uvádzali na trh na potravinárske a krmovinárske účely (33 uznesení) a aby sa GMO v Únii pestovali (tri uznesenia); keďže v deviatom volebnom období Európsky parlament prijal už 18 námietok proti uvedeniu GMO na trh; keďže s povolením žiadneho z týchto GMO nesúhlasila kvalifikovaná väčšina členských štátov; keďže členské štáty nepodporujú povoľovanie GMO z rôznych dôvodov, okrem iného z dôvodu nedodržania zásady predbežnej opatrnosti v

¹⁰ Pozri prehľad Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L., „An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals”, *Journal of Applied Toxicology*, máj 2016, 36(5), s. 630-648, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252>

¹¹ Parenti, M.D., Santoro, A., Del Rio, A., Franceschi, C., ‘Literature review in support of adjuvanticity/immunogenicity assessment of proteins’, EFSA Supporting Publications, január 2019, 16(1): 1551, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/sp.efsa.2019.EN-1551>

¹² Pripomienky členských štátov týkajúce sa geneticky modifikovanej sóje sú prístupné v registri otázok EFSA: <https://open.efsa.europa.eu/>

povoľovacom procese a tiež preto, lebo majú z vedeckého hľadiska obavy týkajúce sa posudzovania rizika;

- P. keďže Komisia aj naďalej povoľuje GMO, hoci si sama uvedomuje nedostatky z hľadiska demokracie, nízku podporu členských štátov a námietky Európskeho parlamentu;
- Q. keďže nie je potrebná žiadna zmena právnych predpisov, aby Komisia nemala možnosť povoľovať GMO, ak sa v odvolacom výbore nedosiahne kvalifikovaná väčšina členských štátov v prospech povolenia¹³;

Dodržiavanie medzinárodných záväzkov Únie

- R. keďže v nariadení (ES) č. 1829/2003 sa stanovuje, že geneticky modifikované potraviny alebo krmivá nesmú mať nepriaznivé účinky na ľudské zdravie, zdravie zvierat alebo životné prostredie a Komisia musí pri príprave svojho rozhodnutia zohľadniť všetky relevantné ustanovenia práva Únie a ďalšie legitímne faktory týkajúce sa posudzovanej záležitosti; keďže medzi tieto legitímne faktory by mali patriť záväzky Únie v rámci cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja, Parížskej dohody o zmene klímy a Dohovoru OSN o biologickej diverzite;
- S. keďže v správe osobitného spravodajcu OSN pre právo na výživu z roku 2017 sa konštatuje, že najmä v rozvojových krajinách majú nebezpečné pesticídy katastrofálny vplyv na zdravie¹⁴; keďže podľa cieľa udržateľného rozvoja č. 3.9 sa má do roku 2030 podstatne znížiť počet úmrtí a ochorení spôsobených nebezpečnými chemikáliami a znečistením a kontamináciou ovzdušia, vody a pôdy¹⁵; keďže povolenie dovozu geneticky modifikovanej sóje by zvýšilo dopyt po tejto plodine ošetrenej herbicídmi, ktorý je toxický pre reprodukciu a ktorého použitie v Únii už nie je povolené, čím by sa zvýšila expozícia pracovníkov v tretích krajinách; keďže riziko zvýšenej expozície pracovníkov hrozí z dôvodu vyšších množstiev používaných herbicídov najmä v prípade geneticky modifikovaných plodín odolných voči herbicídmi;
- T. keďže odlesňovanie patrí medzi hlavné príčiny poklesu biodiverzity; keďže emisie z využívania pôdy a zmeny vo využívaní pôdy, najmä z dôvodu odlesňovania, sú po spaľovaní fosílnych palív druhou najvýznamnejšou príčinou zmeny klímy¹⁶; keďže Parížska dohoda a globálny strategický plán pre biodiverzitu na roky 2011 – 2020 prijatý v rámci Dohovoru OSN o biologickej diverzite a ciele v oblasti biodiverzity z Aiči podporujú úsilie o udržateľné obhospodarovanie lesov, ich ochranu a obnovu¹⁷; keďže cieľ OSN udržateľného rozvoja č. 15 zahŕňa cieľ zastaviť odlesňovanie do roku 2020¹⁸; keďže lesy zohrávajú multifunkčnú úlohu, ktorá prispieva k dosiahnutiu väčšiny

¹³ ak sa v odvolacom výbore nedosiahne kvalifikovaná väčšina členských štátov v prospech povolenia, Komisia podľa nariadenia (EÚ) č. 182/2011 (článok 6 ods. 3) môže, avšak nemusí dané povolenie udeliť;

¹⁴ <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx>

¹⁵ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>

¹⁶ Oznámenie Komisie z 23. júla 2019 s názvom Posilnenie opatrení EÚ na ochranu a obnovu svetových lesov COM(2019)0352, s. 1.

¹⁷ Tamže, s. 2.

¹⁸ Pozri cieľ 15.2: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/biodiversity/>

cieľov udržateľného rozvoja¹⁹;

- U. keďže produkcia sóje je hlavnou hnacou silou odlesňovania v lesoch Amazónie, Cerrado a Gran Chaco v Južnej Amerike; keďže 97 % sóje pestovanej v Brazílii a 100 % sóje pestovanej v Argentíne tvorí geneticky modifikovaná sója²⁰; keďže prevažná väčšina geneticky modifikovaných druhov sóje, ktorých pestovanie je povolené v Brazílii a Argentíne, má tak isto povolenie na dovoz do Únie; keďže v Argentíne a v Brazílii je už povolené pestovanie geneticky modifikovanej sóje²¹;
 - V. keďže v nedávnej recenzovanej vedeckej štúdii sa zistilo, že Únia je regiónom s najväčšou uhlíkovou stopou na svete súvisiacou s dovozom sóje z Brazílie, pričom táto stopa je o 13,8 % väčšia ako uhlíková stopa Číny, najväčšieho dovozcu sóje, a to z dôvodu väčšieho podielu emisií zo stopy na odlesňovaní²²; keďže v ďalšej nedávnej štúdii sa zistilo, že približne pätina sóje, ktorá sa vyváža do Únie z brazílskych regiónov Amazónia a Cerrado, najmä na kŕmenie zvierat, môže byť spojená s nezákonným odlesňovaním²³;
1. domnieva sa, že návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie prekračuje rámec vykonávacích právomocí stanovených v nariadení (ES) č. 1829/2003;
 2. domnieva sa, že návrh vykonávacieho rozhodnutia Komisie nie je v súlade s právom Únie, pretože nie je zlučiteľný s cieľom nariadenia (ES) č. 1829/2003, ktorým je podľa všeobecných zásad uvedených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002²⁴ poskytovať základ na zabezpečenie vysokej miery ochrany ľudského života a zdravia, zdravia a dobrých životných podmienok zvierat, životného prostredia a záujmov spotrebiteľov v súvislosti s geneticky modifikovanými potravinami a krmivami, a súčasne zabezpečovať efektívne fungovanie vnútorného trhu;
 3. žiada Komisiu, aby stiahla svoj návrh vykonávacieho rozhodnutia;
 4. víta skutočnosť, že Komisia v liste z 11. septembra 2020 adresovanom poslancom konečne uznala, že pri rozhodovaní o povoleniach pre GMO treba zohľadňovať otázku

¹⁹ Oznámenie Komisie z 23. júla 2019 s názvom Posilnenie opatrení EÚ na ochranu a obnovu svetových lesov [COM\(2019\)0352](#), s. 2.

²⁰ International Service for the Acquisition of Agri-biotech Applications, „Global status of commercialized biotech/GM crops in 2017: Biotech Crop Adoption Surges as Economic Benefits Accumulate in 22 Years“, ISAAA list č. 53 (2017, s. 16 a 21), <http://www.isaaa.org/resources/publications/briefs/53/download/isaaa-brief-53-2017.pdf>

²¹ <https://www.isaaa.org/gmaprovaldatabase/event/default.asp?EventID=339&Event=DAS81419>

²² Escobar, N., Tizado, E. J., zu Ermgassen, E.K.J., Löfgren, P., Börner, J., Godar, J., „Spatially-explicit footprints of agricultural commodities: Mapping carbon emissions embodied in Brazil's soy exports“, Global Environmental Change, zväzok 62, máj 2020, 102067, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959378019308623>

²³ Rajão, R., Soares-Filho, B., Nunes, F., Börner, J., Machado, L., Assis, D., Oliveira, A., Pinto, L., Ribeiro, V., Rausch, L., Gibbs, H., Figueira, D., ‘The rotten apples of Brazil's agribusiness’, Science, 17. júla 2020, zväzok 369, vydanie 6501, s. 246-248, <https://science.sciencemag.org/content/369/6501/246>.

²⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1).

udržateľnosti²⁵; vyjadruje však hlboké sklamanie z toho, že Komisia aj naďalej povoľuje dovoz geneticky modifikovanej sóje²⁶ napriek námietkam Parlamentu a väčšiny členských štátov;

5. vyzýva Komisiu, aby čo najrýchlejšie a v úzkej spolupráci s Európskym parlamentom vypracovala kritériá udržateľnosti; vyzýva Komisiu, aby poskytla informácie o tom, ako a v akom časovom rámci sa tento proces uskutoční;
6. nalieha na Komisiu, aby zohľadnila záväzky Únie vyplývajúce z medzinárodných dohôd, ako sú Parížska dohoda o zmene klímy, Dohovor OSN o biologickej diverzite a ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja; opakuje svoju výzvu, aby k návrhom vykonávacích aktov bola pripojená dôvodová správa, v ktorej sa vysvetlí, ako dodržiavajú zásadu „nespôsobať škodu“²⁷;
7. zdôrazňuje, že v pozmeňujúcich návrhoch prijatých Európskym parlamentom 17. decembra 2020 k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 182/2011²⁸, ktoré Európsky parlament prijal ako základ pre rokovania s Radou, sa uvádza, že Komisia nepovolí GMO, ak kvalifikovaná väčšina členských štátov nebude hlasovať za; žiada, aby Komisia rešpektovala túto pozíciu, a vyzýva Radu, aby pokračovala vo svojej práci a urýchlene prijala všeobecný prístup k tomuto spisu;
8. opätovne vyzýva Komisiu, aby nepovolila žiadne GM plodiny odolné voči herbicídum, kým sa v jednotlivých prípadoch komplexne nepreskúmajú zdravotné riziká spojené s rezíduami, čo si vyžaduje úplné posúdenie rezíduí z postrekovania GM plodín doplnkovými herbicídmi, posúdenie produktov rozkladu herbicídov a všetkých kombinovaných účinkov;
9. opätovne vyzýva Komisiu, aby posudzovanie rizík používania doplnkových herbicídov a ich rezíduí v plnej miere začlenila do posudzovania rizík GM rastlín odolných voči herbicídum bez ohľadu na to, či je GM rastlina určená na pestovanie v Únii alebo sa do Únie dováža na potravinárske a krmovínárske účely;
10. opätovne vyzýva Komisiu, aby nepovolila dovoz žiadnej geneticky modifikovanej rastliny na použitie v potravinách alebo krmivách, pri ktorej bola vytvorená odolnosť voči herbicídu, ktorého použitie v Únii nie je povolené;
11. víta oznámenie legislatívneho návrhu Komisie o opatreniach na zabránenie alebo minimalizovanie uvádzania výrobkov súvisiacich s odlesňovaním alebo degradáciou lesa na trh EÚ; vzhľadom na naliehavosť boja proti odlesňovaniu v lesoch Amazónie, Cerrado a Gran Chaco a na skutočnosť, že dopyt Únie po geneticky modifikovanej sóji prispieva k odlesňovaniu v tomto regióne, vyzýva Komisiu, aby okamžite pozastavila dovoz geneticky modifikovanej sóje pestovanej v Brazílii a Argentíne, a to v prípade potreby s použitím článku 53 nariadenia (ES) č. 178/2002, kým sa nezavedú účinné právne záväzné mechanizmy, ktoré zabránia uvádzaniu výrobkov súvisiacich

²⁵ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>

²⁶ https://webgate.ec.europa.eu/dyna/gm_register/gm_register_auth.cfm?pr_id=100

²⁷ Prijaté texty, P9_TA(2020)0005, odsek 102.

²⁸ Prijaté texty, P9_TA(2020)0364.

s odlesňovaním a súvisiacim porušovaním ľudských práv na trh Únie;

12. opakuje svoju výzvu na zavedenie európskej stratégie výroby a dodávok rastlinných bielkovín²⁹, ktorá by Únii umožnila stať sa menej závislou od dovozu GM sóje a vytvoriť kratšie potravinové reťazce a regionálne trhy;

o

o o

13. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.

²⁹ Prijaté texty, P9_TA(2020)0005, odsek 64.